

Jalostusohjesääntö

Vuoden 2017 alusta astui voimaan uusi Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma (PEVISA). Sen myötä on päivitetty myös jalostuksentavoiteohjelma (JTO).

Nykyinen PEVISA on voimassa 01.01.2017-31.12.2021. Ohjelman mukaan pentujen vanhemmista pitää olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja kyynärkuvauslausunto . Ulkomaisia uroksia koskeva poikkeuslupa kyynärtutkimusten suhteen, koskee nykyisin kahta (2) pentuetta/ uros. Uroksen seuraavien pentueiden kohdalla vaaditaan, että uros täyttää PEVISA-ehdot tai yhdistelmälle tulee anoa etukäteen tapauskohtainen poikkeuslupa. Koirarekisteriohjeen mukaisesti lupa ei koske Suomessa tapahtuvia astutuksia. Lonkka- ja kyynärkuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 18 kk.

Ohjelmaa päivitettiin sydäntutkimuksen osalta ja 1.7.2019 alkaen pentujen vanhemmista tulee lisäksi olla ennen astutusta tehty sydänultra sisältäen sydänkuuntelun ja 5 min EKG:n. Tutkimus on voimassa 12 kk. Alaikäraja on 18 kk. Koira ei saa osoittaa merkkejä mistään perinnöllisestä sydänsairaudesta, eikä avointa tulosta DCM:n, eikä muidenkaan sydänsairauksien osalta hyväksyttyä.

Ulkomaisten urosten sydänultratulokset huomioidaan, kun tutkimuksen on tehnyt virallinen eläinlääkäri, koiran tunnistusmerkintä on tarkastettu ja sen tiedot ilmenevät tutkimuksesta, samoin tutkimuksesta tulee käydä ilmi, ettei koira sairasta dilatoivaa kardiomyopatiaa (DCM), eikä tutkimus saa olla yli 12 kk vanha. Mikäli ulkomaisella uroksella ei ole sydänultratulosta, sitä koskee poikkeuslupa kaksi (2) pentuetta /uros. Uroksen seuraavien pentueiden kohdalla vaaditaan, että uros täyttää PEVISA-ehdot tai yhdistelmälle tulee anoa etukäteen tapauskohtainen poikkeuslupa.

Yleiset vaatimukset

Kasvattaja on Suomen Tanskandoggi Ry:n jäsen. Astutuspyynnöt/ilmoitukset lähetetään jalostustoimikunnan sihteerille jalostustoimikunnan lomakkeella tai vastaavilla tiedoilla varustettuna sähköpostitse. Sähköpostitse lähetetty astutuspyyntö tulee päivätä selkeästi (esimerkiksi Helsingissä 1.1.2006 Maija Meikäläinen.) Tarvittavat liitteet: sukutaulut, terveystiedot ja näyttelytulokset.

Liitteitä ei tarvitse lähettää, mikäli edellä mainitut tiedot ovat saatavissa Kennelliiton KoiraNet-jalostustietojärjestelmästä.

Jalostustoimikunta ei käsittele jalostusanomuksia, joissa ei ole mukana kaikkia vaadittavia tietoja esim. kuvaustuloksia. Erityisen painavista syistä jalostustoimikunta voi kirjallisen hakemuksen perusteella harkita poikkeamista näistä ohjeista.

Jalostustoimikunnan antama päätös hyväksytyä yhdistelmää kohden on kasvattajakohtainen siten, että kyseistä yhdistelmää ei voi siirtää eteenpäin toiselle kasvattajalle/kennelnimelle. Jalostustoimikunnan antama päätös on myös astutuskohtainen siten, että se koskee tiettyyn kiimaan tehtyä anomusta.

Kasvattajien tulee varata jalostustoimikunnalle viikosta neljään viikkoon käsittelyaikaa omien yhdistelmiensä, ennen kaikkea poikkeuslupa/väriristeytisyhdistelmien käsittelyyn.

Siitosparin yleiset vaatimukset:

Terveys

Jalostukseen käytettävän tanskandogin tulee olla fyysisesti ja psyykkisesti terve sekä vapaa perinnöllisistä sairauksista. Mikäli koiran vanhemmilla, sisaruksilla ja/tai jälkeläisillä on perinnöllisiä sairauksia, tulee koira tutkia ja todeta terveeksi niiltä osin.

Jalostustoimikunta kehottaa kasvattajia paneutumaan jalostusvalinnoissaan tanskandogilla esiintyviin vakaviin perinnöllisiin sairauksiin, kuten sydänsairauksiin ja erityisesti dilatoivaan kardiomyopatiaan (DCM). **DCM -lausunnon saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Mikäli uroksen spermaa pakastetaan ja uros saa sperman keruun/pakastamisen jälkeen DCM -lausunnon, pakastetta ei saa sairauden toteamisen jälkeen enää käyttää.** Jalostuksessa tulee välttää yhdistelmää, jossa sydänongelmia/selvittämättömiä, mahdollisesti sydänperäisiä kuolemia on sekä nartun että uroksen puolella. Jalostustoimikunta suosittelee kasvattajia/omistajia teettämään kuolinsyytutkimuksen, mikäli koira kuolee nuorena ja/tai äkillisesti. Muita vakavia elinikään ja/tai elämänlaatuun selvästi vaikuttavia sairauksia epilepsia ja wobblersin syndrooma

Jalostustoimikunta suositaa selkäkuvausta **vasta kahden vuoden iässä**, että mukaan saadaan rodulle tärkein spondyloosilausunto.

Jalostustoimikunta suositaa yhdistelmien osalta, että rodun jalostusindeksi lonkkien osalta (vanhempien keskiarvo) olisi vähintään 100.

Jalostustoimikunta suosittelee virallista silmä- ja silmäluomitarkastusta jalostukseen käytettäville koirille ja toivoo enemmän huomiota kiinnitettävän tanskandoggeilla esiintyviin silmä- ja luomisairauksiin siitosparia valittaessa. Mikäli koiralla on todettu jokin periytyvä silmä- tai silmäluomisairaus, sitä ei tulisi käyttää jalostukseen. Operoituja tai operaatiota tarvitsevia yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen. Mikäli vanhemmilla, sisaruksilla ja/tai jälkeläisillä on silmä- /tai silmäluomisairauksia useammalla kuin yhdellä, tarvitaan paritettavalle koiralle puhdas silmälausunto silmäeläinlääkäriltä. Mikäli lähisuvussa esiintyy kataraktia tai glaukoomaa yhdelläkin koiralla, jalostuskäyttöön suunnitellulla koiralla tulee olla puhdas silmäeläinlääkärin lausunto.

Jalostustoimikunnalla on oikeus olla hyväksymättä, perustellusta syystä, nartun astutusta tai uroksen käyttöä. Jalostustoimikunnan ei myöskään tarvitse hyväksyä yksilöä, jonka jälkeläisissä on todettu vakavia virheitä tai sairautta riittävän laajaan aineistoon pohjautuen. Jalostustoimikunnan päätökset koirien siitokseen kelpaavuuteen perustuvat eläinlääkärin virallisiin lausuntoihin tai omistajien/kasvattajien lausuntoihin ko. koirista tai niiden lähisukulaisista.

Luonne

Jalostustoimikunnan ei tarvitse hyväksyä yksilöä, joka on saanut 0- tai EVA-palkinnon kaksi kertaa luonteen vuoksi, varsinkin jos koira on ollut aggressiivinen tai osoittanut pelkopuremisen merkkejä. Jalostustoimikunta pyytää tällaiselta koiralta hyväksytyyn

jalostustarkastuksen, jossa on otettu kantaa ko. koiran luonteeseen tai hyväksytysti suoritettuna virallisen luonnetestituloksen tai MH-kuvauksen. Jalostustoimikunta voi pyytää koiralta luonnetestin tai jalostustarkastuksen myös silloin, kun jalostukseen aiotulla koiralla on useita negatiivisia mainintoja luonteesta näyttelyarvosteluissa ilman 0- tai EVA-palkintoja. Luonnetesti on suoritettu hyväksytysti, kun loppupistemäärä on vähintään +75 ja lisäksi seuraavat osa-alueet on oltava plussalla: hermorakenne, luoksepäästävyys, terävyys ja laukauspelottomuus. Myös MH-kuvauksen hyväksytyt tulokset hyväksytään. Jalostustoimikunta suosittelee koirien luonnetestausta. Rotujärjestö tukee luonnetestausta. Omistajan tulee laatia erillinen hakemus ja liittää mukaan maksukuitti sekä luonnetesti/MH-pöytäkirjan kopio. Hakemukset lähetetään jalostustoimikunnan sihteerille.

Ulkomuoto

Näyttelytulosten kohdalla molemmilla vanhemmilla tulee olla vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) tai 2 x erinomainen (ERI) -tulos näyttelyistä tai hyväksytyt jalostustarkastukset. Edellä mainittuja näyttelytuloksia ei ole mahdollista saavuttaa ja mikäli jalostustarkastus ei mene läpi, on sanomattakin selvää, ettei kyseinen koira ole jalostukseen sopiva.

Muita suosituksia ja ohjeita

Kasvattaja sitoutuu noudattamaan Suomen Kennelliiton suosituksia koiran sijoittamisesta. Tämän lisäksi yhdistys suosittelee rodun ominaisuuksien huomioiden, että nartun sijoitussopimuksissa narttu siirtyy vastaanottajan omistukseen 1 (yhden) pentueen jälkeen, kuitenkin viimeistään 4 (neljän) vuoden jälkeen. Tanskandoggi rodun rotuominaisuudet huomioiden, Suomen Kennelliiton koirarekisteriohjeesta poiketen, STD ry:n jalostustoimikunta ei suosittele käyttämään tanskandogginarttua jalostukseen peräkkäisistä juoksuista (pentujen väli vähemmän kuin 10kk).

Koska tanskandoggi kuuluu hitaasti kehittyviin jättitrotuihin (niin fyysisesti kuin henkisesti), jalostustoimikunta on ehdottomasti sitä mieltä, ettei ole oikein pennuttaa narttua ennen kahden vuoden ikää. Narttujen tulee saada kasvaa rauhassa aikuisiksi.

Siitosparin tulee olla omasta väriyhmästä.

Sukusiitosaste enintään 6,25 % (serkusparitus), 5 sukupolvea taaksepäin laskettuna tuleva pentue yhtenä niistä. Suurempaa sukusiitosastetta ei hyväksytä kuin erityisen painavista syistä. Mikäli jalostustoimikunta hyväksyy suuremman sukusiitosasteen, tulee pöytäkirjasta ilmetä syy, miksi sukusiitosaste yli 6,25 % on hyväksytty.

Pakastespermaa käytettäessä ei vaadita lonkka- tai kyynärkuvaustulosta, mikäli sperma on kerätty talteen ennen PEVISA:n voimaantuloa (v. 2007) ja siitosparilla on lonkkakuvaustulos A-B.

Jalostustoimikunta toivoo urosten omistajien kiinnittävän huomiota nk. Matador-jalostukseen ts. välttämään uroksen liiallista jalostuskäyttöä, koska Matador-jalostuksen myötä geenien monimuotoisuus vähenee, koirien perimä supistuu ja ne altistuvat muun muassa immuunisuojaan ja elinvoiman heikkenemiselle. Mikäli siitokseen käytettävällä uroksella on Suomessa jo 3 pentuetta (kaikki värit), suositellaan uroksen jälkeläistarkastusta ja mikäli siitokseen käytettävällä uroksella on Suomessa jo 5 pentuetta (kaikki värit) uros on jälkeläistarkastettava, jotta yhdistelmä hyväksytään pentulistalle. Jalostusohjesäännön ja JTON tavoitteena on taata tanskandogin geneettinen

monimuotoisuus.

Jalostustoimikunta toivoo, että kaikki kasvattajat noudattavat kasvatustyössään jalostusohjesääntöä ja tanskandoggien jalostuksen tavoiteohjelmaa (JTO).

Vähimmäisvaatimukset jalostukseen käytettäville koirille

- iältään vähintään 24 kk astutushetkellä, ei yli 7-vuotias. Ensisynnyttäjä ei saa olla yli 5-vuotias astutushetkellä. Uros iältään vähintään 18 kk.
- näyttelyistä vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) TAI 2 x erinomainen (ERI) tai hyväksytty jalostustarkastus.
- lonkkakuvaustulos A-C, ei kuitenkaan 2 x C (sekä uroksen että nartun lonkat C).
- kyynärnivelet 0/0, jolloin siitosparin kyynärnivelten kuvaustulos voi olla 1/1.
- virallinen sydänultratulos (terve), sydänkuuntelutulos sekä 5 min EKG, tutkimus ei saa olla yhtä vuotta vanhempi.

Ulkomaalaiset urokset: kts. ohjesäännön alku.

Seuraavat väriyhdistelmät ovat kiellettyjä kaikilla roduilla (Kennelliiton hallitus 7/08):

- merle – merle
- harlekiini – harlekiini
- harlekiini – merle

Kuuroja tai toispuolisia kuuroja ei hyväksytä jalostukseen missään värissä.

Jalostustoimikunnan on hylättävä astutuspyyntö, jos kasvattajan koirien pito on tiedettävästi ala-arvoista tai muutoin epäasiallista. Jalostustoimikunnan tulee olla yhteydessä alueellisiin eläinsuojeluvalvojiin ja -viranomaisiin ja toimikunnalla on velvollisuus pyytää tarkastuskäyntiä ja -lausuntoa välittömästi, mikäli ilmenee aihetta epäillä laiminlyöntejä kasvattajan koiranpidossa.

FCI ja siten SKL on sulkenut rotukirjat, jonka mukaan eri väriyhmien koiria ei saa yhdistää ilman poikkeuslupamenettelyä. Mahdollisuus tehdä kahden eri väriyhmän risteytystä on ainoastaan poikkeusluvalla.

Sininen – musta –väriristeytykset hyväksytään jalostustoimikunnassa ”automaattisesti” kunhan yhdistelmä täyttää jalostusohjesäännön vähimmäisvaatimukset.

Kasvattaja toimittaa tarvittavat dokumentit jalostustoimikunnalle, joka antaa kasvattajalle kirjallisen lausunnon jalostustoimikunnan käsittelystä. Tämän lisäksi kasvattajan tulee toimittaa oma vapaamuotoinen anomus väriristeytyksestä Kennelliitolle ensi tilassa, kuitenkin ennen astutusta. Kennelliitto rekisteröi pentueen normaalisti, eikä kasvattajan tarvitse odotella Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan käsittelyä. Luvan saa myös ensikertalainen kasvattaja, kunhan yllä olevat vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Muiden väriristeytysten osalta poikkeuslupakäytäntö on ennallaan. Samoin sininen – musta – yhdistelmät, jotka eivät täytä yllä olevia vaatimuksia. Poikkeuslupaa haettaessa tulee siitosparin molempien vanhempien täyttää jalostusohjesäännön vaatimukset. Poikkeusluvan saamisen edellytyksenä kasvattajalla tulee olla vankka kokemus

kasvatustyöstä ja riittävä koiramateriaali hyödyntääkseen poikkeuslupapentueen jälkeläisiä kasvatustyössään. Poikkeuslupa-anomus käsitellään jalostustoimikunnassa ainoastaan, mikäli kasvattaja esittää erittäin hyvin perustellun anomuksen, jonka liitteenä on selkeä jatkojalostussuunnitelma tuleville jälkeläisille. Anomuksen liitteenä tulee olla myös siitosparin sukutaulut väri- ja terveystietoineen sekä tarkka selvitys siitä, minkä väristen koirien jalostukseen ko. väriyhdistelmästä syntyneitä jälkeläisiä käytetään.

Pentuvälitys

Kaikki STD Ry:n jäseninä toimivat kasvattajat voivat ilmoittaa kasvattamansa pentueet pentuvälitykseen. Tämä tapahtuu jalostustoimikunnan sihteerin kautta. Jotta pentue tulee pentulistalle, tulee yhdistelmän täyttää jalostusohjesäännön minimivaatimukset. Mikäli pentue on jalostustoimikunnan käsittelemä ja hyväksymä, merkitään tieto tästä pentueen tietoihin.

Pentue voidaan laittaa pentulistalle yhdistyksen nettisivuille ja tiedoksi pentuvälittäjille yksi (1) kuukausi ennen astutusta. Pentue voi olla pentulistalla siihen saakka, kun pennut täyttävät 3 kk. Kasvattaja on velvollinen ilmoittamaan pentulistan päivittäjälle, jos kaikki pennut ovat löytäneet kodit ennen 3 kk ikää.

(päivitetty 26.1.2020)